

Герасимчук А.
Студентка ФСП
КПШ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник:
Солончук І.В., ст. викл., ФСП
КПШ ім. Ігоря Сікорського

Відвід судді у цивільному судочинстві

Цивільний процесуальний кодекс України, котрий набув чинності ще 1 вересня 2005 року, закріпив принципово нові засади для цивільного судочинства. Дана система функціонувала допоки не постало питання про введення в дію положень судово – правової реформи, пов'язані із удосконаленням судової системи та чинного законодавства, що до здійснення правосуддя. У зв'язку з цим, актуальним постає завдання, що до удосконалення порядку вирішення питання способу розв'язання заяви про відвід судді, який розглядає справу одноособово та про відвід усього колегіального складу суду.

Згідно до ч. 2 ст. 24 ЦПК України, заява про відвід вирішується в нарадчій кімнаті ухвалою суду, що розглядає справу. У тому разі, якщо справа розглядається одноособово суддею, питання про відвід цим суддею і вирішується. Інакше вирішується питання що до розгляду заяви про відвід кільком суддям або усьому складу суду – простою більшістю голосів. Як у першому, так і у другому випадках в обговоренні питання що до обґрунтованості заяви про відвід приймає участь і суддя, якому він заявлений. А це, в свою чергу, дає можливість впливу на результати розгляду заяви з боку судді, якому відвід заявлено. Цілком зрозуміло що суд якому заявлено відвід на підставах передбачених п.2 та п. 4 ст. 20 ЦПК України таку заяву не задовільнить, про що свідчать приклади судової практики. До того ж , ЦПК України не передбачає можливість оскарження ухвали суду про відмову в задоволенні заяви про відвід суду.

Аналіз діючих норм чинного законодавства суміжних галузей права дає можливість вирішити питання про удосконалення цього правового інституту цивільного процесуального права. До прикладу, Кримінальний процесуальний кодекс України в ч. 3 ст. 57 передбачає, що відвід заявлений судді, який одноособово розглядає справу , подається у письмовому вигляді не менше як за три дні до судового розгляду справи та розглядається головою районного суду.. Якщо відвід заявлений голові суду, то питання про його усунення вирішується за відсутністю судді, якому заявлений відвід. Кодекс адміністративного судочинства України не передбачає можливість оскарження ухвали про відвід окремо від судового рішення , але в ч. 3 ст. 31 надає можливість подання заперечень проти неї , включивши їх до апеляційної чи касаційної скарги. Відносно можливості оскарження ухвали про відвід, доречним на наш погляд є пропозиція проф. В.І. Тертишнікова, який вважає, що з метою попередження зловживань видається за необхідне включити в перелік ухвал, які можна оскаржити окремо від рішення , ухвали про відмову в задоволенні заяви про відвід судді. [1, с.31]

Таким чином, вважається за необхідне внесення змін до ст. 24 ЦПК України виклавши в ч.2 в такій редакції: « Заява про відвід судді, який одноособово розглядає справу, або усьому колегіальному складу суду, подається у письмовому вигляді не менше як за три дні до судового розгляду справи по суті та розглядається головою суду шляхом внесення відповідної ухвали. У випадках, коли відведено голову суду, який розглядає справу одноособово, питання про його відвід вирішує голова вищестоящего суду шляхом

винесення відповідної ухвали. Заява про відвід судді колегіального складу вирішується в нарадчій кімнаті за відсутності судді, якому заявлено відвід, більшістю голосів». Надання такого повноваження голові суду цілком відповідає чинному Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

Крім того, необхідно доповнити ст. 24 ЦПК України частиною 3 наступним змістом: « Ухвало про відмову в задоволенні заяви про відвід може бути оскаржено». Перелік ухвал, які можуть бути оскаржені окремо від судового рішення, передбачено в ст. 293 ЦПК України із доповнення пунктом « про відмову у задоволенні заяви про відвід».

Список використаної літератури:

1. Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18 березня 2004 р. // ВВР. – 2004. - № 40-41, 42.
2. Тертишников В.І. Цивільно процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар. – Харків: Ксилон, 2006.